

ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH, SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC

Lò Thị Thu Hoa
Trường Cao đẳng Sơn La

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục và sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI), giáo dục pháp luật tại các trường cao đẳng đứng trước yêu cầu đổi mới theo hướng phát triển năng lực người học. AI không chỉ hỗ trợ mở rộng khả năng tiếp cận tri thức pháp luật, xây dựng học liệu số và cá nhân hóa quá trình học tập mà còn tạo điều kiện tổ chức các tình huống mô phỏng, tăng cường tương tác và phát triển năng lực tư duy, lập luận và vận dụng pháp luật trong thực tiễn. Bài viết phân tích cơ sở lý luận và thực tiễn của việc ứng dụng AI trong giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên các trường cao đẳng; đồng thời đề xuất các giải pháp trọng tâm như bồi dưỡng năng lực số cho giảng viên, đổi mới phương pháp dạy học, xây dựng học liệu số và hoàn thiện hạ tầng công nghệ. Kết quả nghiên cứu cho thấy việc ứng dụng AI là hướng đi phù hợp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục pháp luật, góp phần hình thành ở người học ý thức pháp luật, năng lực thích ứng và khả năng học tập suốt đời trong môi trường số.

Từ khóa: Trí tuệ nhân tạo; giáo dục pháp luật; trường cao đẳng; năng lực người học; chuyển đổi số.

APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LEGAL EDUCATION FOR STUDENTS AT COLLEGES TOWARD A LEARNER COMPETENCY-BASED APPROACH

Abstract: In the context of educational digital transformation and the rapid advancement of Artificial Intelligence (AI), legal education at colleges is facing the need for innovation toward competency-based learning. AI not only expands access to legal knowledge, supports the development of digital learning materials, and personalizes learning pathways, but also enables the creation of simulated legal scenarios that enhance interaction and foster students' abilities in legal reasoning, analysis, and practical application of law. This article examines the theoretical and practical foundations for applying AI in legal education for college students and proposes key solutions, including improving lecturers' digital competencies, innovating teaching methods, developing digital legal learning resources, and strengthening technological infrastructure. The study indicates that the application of AI is a suitable approach to improving the quality of legal education, thereby helping learners develop legal awareness, adaptability, and lifelong learning capabilities in the digital environment.

Keywords: Artificial intelligence; legal education; colleges; learner competencies; digital transformation.

Nhận bài: 19/03/2026

Phản biện: 21/04/2026

Duyệt đăng: 24/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên phạm vi toàn cầu, giáo dục và đào tạo đứng trước yêu cầu phải đổi mới toàn diện về nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức dạy học. Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ số, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI), đang tạo ra những thay đổi sâu sắc trong nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có giáo dục. AI không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý giáo dục mà còn mở ra những phương thức tổ chức dạy học mới, giúp cá nhân hóa quá trình học tập, tăng cường tương tác và hỗ trợ người học phát triển toàn diện các năng lực cần thiết trong xã hội hiện đại.

Trong hệ thống giáo dục nghề nghiệp, các trường cao đẳng có nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực kỹ thuật, nghiệp vụ có trình độ, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Bên cạnh việc trang bị kiến thức chuyên môn, việc giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên có ý nghĩa đặc biệt quan trọng nhằm hình thành ý thức

tôn trọng và chấp hành pháp luật, góp phần xây dựng môi trường học tập và làm việc lành mạnh, kỷ cương. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy hoạt động giáo dục pháp luật trong nhiều cơ sở giáo dục vẫn còn mang tính truyền thụ kiến thức một chiều, chưa thực sự phát huy được vai trò chủ động, sáng tạo của người học. Trước yêu cầu đó, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo vào giáo dục pháp luật được xem là một hướng tiếp cận mới, góp phần đổi mới phương pháp dạy học, nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển năng lực người học.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và thực tiễn của việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên các trường cao đẳng theo định hướng phát triển năng lực người học

Để làm rõ cơ sở cho việc triển khai hoạt động này, cần xem xét trên cả phương diện lý luận và thực tiễn.

Đối với giáo dục pháp luật, mục tiêu cơ bản không chỉ là trang bị kiến thức về các quy định

pháp luật mà còn hình thành ở người học năng lực nhận thức pháp luật, năng lực tư duy và lập luận pháp lý, cũng như khả năng vận dụng pháp luật vào giải quyết các vấn đề trong đời sống xã hội. Điều này đặc biệt có ý nghĩa đối với học sinh, sinh viên các trường cao đẳng, những người sẽ trực tiếp tham gia vào thị trường lao động và các hoạt động kinh tế, xã hội sau khi tốt nghiệp.

Trong bối cảnh đó, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật có thể tạo ra nhiều lợi ích quan trọng. Trước hết, trí tuệ nhân tạo giúp mở rộng khả năng tiếp cận tri thức pháp luật thông qua các hệ thống tìm kiếm thông minh và cơ sở dữ liệu pháp luật số. Người học có thể dễ dàng tra cứu các văn bản quy phạm pháp luật, các tình huống pháp lý điển hình và các tài liệu học tập liên quan. Điều này góp phần nâng cao năng lực tự học và khả năng nghiên cứu độc lập của người học.

Bên cạnh đó, trí tuệ nhân tạo còn cho phép xây dựng các môi trường học tập tương tác và mô phỏng các tình huống pháp lý trong thực tiễn. Thông qua các công cụ trí tuệ nhân tạo, giảng viên có thể thiết kế các bài tập tình huống, mô phỏng các vụ việc pháp lý hoặc xây dựng hệ thống hỏi, đáp tự động nhằm hỗ trợ quá trình học tập của người học. Những hình thức học tập này giúp người học không chỉ tiếp thu kiến thức mà còn rèn luyện kỹ năng phân tích, đánh giá và vận dụng pháp luật.

Ngoài ra, trí tuệ nhân tạo còn hỗ trợ cá nhân hóa quá trình học tập. Các hệ thống học tập thông minh có thể phân tích dữ liệu học tập của người học để xác định mức độ hiểu biết, điểm mạnh và hạn chế của từng cá nhân, từ đó đề xuất nội dung học tập phù hợp. Nhờ đó, quá trình giáo dục trở nên linh hoạt hơn, đáp ứng tốt hơn nhu cầu và khả năng của từng người học.

Như vậy, xét trên phương diện lý luận, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật phù hợp với xu hướng đổi mới giáo dục hiện nay, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để phát triển năng lực pháp lý và năng lực học tập suốt đời cho người học.

Bên cạnh cơ sở lý luận, thực tiễn cũng đặt ra yêu cầu phải đổi mới mạnh mẽ phương pháp tổ chức dạy học.

Trong nhiều trường cao đẳng, hoạt động giáo dục pháp luật vẫn chủ yếu được triển khai theo phương thức giảng dạy truyền thống, tập trung vào việc truyền đạt nội dung các quy định pháp

luật thông qua bài giảng lý thuyết. Phương pháp này tuy giúp người học nắm được các kiến thức cơ bản nhưng chưa thực sự tạo điều kiện để người học phát triển năng lực vận dụng pháp luật vào thực tiễn. Nhiều học sinh, sinh viên còn gặp khó khăn trong việc liên hệ các quy định pháp luật với các tình huống cụ thể trong đời sống xã hội.

Bên cạnh đó, sự phát triển nhanh chóng của xã hội số và môi trường mạng đang đặt ra nhiều vấn đề pháp lý mới liên quan đến an toàn thông tin, bảo vệ dữ liệu cá nhân, giao dịch điện tử và quyền sở hữu trí tuệ. Điều này đòi hỏi người học không chỉ hiểu biết các quy định pháp luật mà còn phải có khả năng thích ứng với những thay đổi của môi trường pháp lý trong thời đại số.

Mặt khác, quá trình chuyển đổi số trong giáo dục ở Việt Nam đang được thúc đẩy mạnh mẽ. Nhiều cơ sở giáo dục đã triển khai các nền tảng học tập trực tuyến, thư viện số và hệ thống quản lý học tập điện tử. Đây là những điều kiện thuận lợi để tích hợp các công nghệ trí tuệ nhân tạo vào hoạt động dạy học, trong đó có giáo dục pháp luật. Nếu được khai thác một cách hợp lý, các công cụ này có thể trở thành phương tiện hữu hiệu hỗ trợ giảng viên trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục pháp luật theo hướng phát triển năng lực người học.

Từ những phân tích trên có thể thấy rằng, cả về phương diện lý luận và thực tiễn đều cho thấy việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên các trường cao đẳng là một yêu cầu cần thiết và phù hợp với xu hướng phát triển của giáo dục hiện đại. Đây cũng là cơ sở quan trọng để đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục pháp luật trong môi trường số.

2.2. Giải pháp ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên các trường cao đẳng theo định hướng phát triển năng lực người học

Thứ nhất, nâng cao nhận thức và bồi dưỡng năng lực ứng dụng trí tuệ nhân tạo cho đội ngũ giảng viên

Việc nâng cao nhận thức và năng lực sử dụng trí tuệ nhân tạo cho giảng viên là điều kiện tiên quyết để triển khai hiệu quả giáo dục pháp luật trong môi trường số.

Trước hết, các cơ sở giáo dục cần tổ chức các chương trình bồi dưỡng, tập huấn chuyên sâu về ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học, giúp giảng viên hiểu rõ bản chất, nguyên lý hoạt động

cũng như các khả năng ứng dụng của trí tuệ nhân tạo trong hoạt động giáo dục. Thông qua đó, giảng viên có thể khai thác hiệu quả các công cụ trí tuệ nhân tạo như hệ thống tạo nội dung học tập tự động, trợ lý học tập ảo, công cụ phân tích dữ liệu học tập hoặc các nền tảng hỗ trợ xây dựng bài giảng thông minh.

Bên cạnh đó, việc bồi dưỡng năng lực ứng dụng trí tuệ nhân tạo cần gắn với đặc thù của giáo dục pháp luật. Giảng viên cần được trang bị các kỹ năng khai thác cơ sở dữ liệu pháp luật, sử dụng các công cụ trí tuệ nhân tạo để xây dựng hệ thống câu hỏi, bài tập tình huống pháp lý, mô phỏng các tranh chấp pháp luật trong thực tiễn hoặc phân tích các vụ việc pháp lý điển hình. Điều này giúp nâng cao chất lượng bài giảng, đồng thời tạo ra môi trường học tập tương tác, kích thích tư duy pháp lý của người học.

Ngoài ra, giảng viên cũng cần được trang bị kiến thức về đạo đức và trách nhiệm trong việc sử dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục, bảo đảm việc khai thác công nghệ phải tuân thủ các nguyên tắc về tính minh bạch, độ tin cậy của thông tin và bảo vệ dữ liệu cá nhân.

Thứ hai, đổi mới phương pháp tổ chức giáo dục pháp luật theo hướng phát huy vai trò chủ thể của người học

Giáo dục pháp luật theo định hướng phát triển năng lực đòi hỏi phải chuyển mạnh từ phương pháp dạy học truyền thụ kiến thức sang phương pháp tổ chức các hoạt động học tập tích cực, trong đó người học đóng vai trò trung tâm của quá trình học tập. Việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo tạo ra nhiều cơ hội để đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng này.

Trong quá trình tổ chức dạy học, giảng viên có thể sử dụng các công cụ trí tuệ nhân tạo để xây dựng hệ thống bài tập tình huống pháp lý, mô phỏng các sự kiện hoặc tranh chấp pháp luật trong đời sống xã hội. Thông qua việc phân tích, thảo luận và giải quyết các tình huống này, học sinh, sinh viên được rèn luyện khả năng nhận diện vấn đề pháp lý, phân tích các quy định pháp luật liên quan và đưa ra phương án giải quyết phù hợp. Quá trình này góp phần hình thành và phát triển các năng lực pháp lý cơ bản như năng lực nhận thức pháp luật, năng lực lập luận pháp lý và năng lực vận dụng pháp luật trong thực tiễn.

Bên cạnh đó, trí tuệ nhân tạo còn cho phép triển khai các mô hình học tập cá nhân hóa. Các hệ thống học tập thông minh có khả năng phân

tích dữ liệu học tập của người học, từ đó đưa ra các gợi ý nội dung học tập phù hợp với trình độ và nhu cầu của từng cá nhân. Điều này giúp nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức, đồng thời tạo điều kiện để người học chủ động xây dựng lộ trình học tập của riêng mình.

Ngoài ra, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo còn góp phần tăng cường tương tác trong quá trình học tập thông qua các hệ thống trợ lý học tập ảo hoặc hệ thống hỏi, đáp tự động. Các công cụ này giúp người học nhanh chóng tiếp cận thông tin pháp luật, giải đáp các thắc mắc trong quá trình học tập và hỗ trợ quá trình tự học một cách hiệu quả.

Thứ ba, xây dựng hệ thống học liệu số và cơ sở dữ liệu pháp luật phục vụ hoạt động dạy học

Một trong những điều kiện quan trọng để triển khai giáo dục pháp luật trong môi trường số là xây dựng hệ thống học liệu số phong phú, đa dạng và có tính cập nhật cao. Các cơ sở giáo dục cần chú trọng xây dựng các thư viện điện tử, kho dữ liệu pháp luật và hệ thống bài giảng số phục vụ hoạt động dạy học.

Việc tích hợp trí tuệ nhân tạo vào các hệ thống học liệu số sẽ giúp nâng cao hiệu quả khai thác và sử dụng nguồn tài nguyên học tập. Các công cụ trí tuệ nhân tạo có thể hỗ trợ phân loại, tìm kiếm và gợi ý tài liệu học tập dựa trên nhu cầu của người học. Đồng thời, trí tuệ nhân tạo cũng có thể hỗ trợ tự động hóa quá trình xây dựng câu hỏi trắc nghiệm, bài tập tình huống hoặc các bài kiểm tra đánh giá.

Đối với môn giáo dục pháp luật, việc xây dựng các cơ sở dữ liệu về văn bản quy phạm pháp luật, án lệ, các vụ việc pháp lý điển hình và các tình huống pháp luật trong đời sống thực tiễn có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Khi được tích hợp với các công cụ trí tuệ nhân tạo, hệ thống dữ liệu này sẽ trở thành nguồn học liệu quan trọng giúp học sinh, sinh viên rèn luyện kỹ năng nghiên cứu, phân tích và xử lý thông tin pháp lý.

Thứ tư, phát triển năng lực số và ý thức pháp luật cho học sinh, sinh viên trong môi trường số

Trong môi trường giáo dục số, học sinh, sinh viên không chỉ cần nắm vững kiến thức chuyên môn mà còn phải có năng lực sử dụng công nghệ một cách hiệu quả và có trách nhiệm. Do đó, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật cần gắn với mục tiêu phát triển năng lực số cho người học.

Trước hết, học sinh, sinh viên cần được trang bị các kỹ năng cơ bản trong việc khai thác và sử dụng các công cụ trí tuệ nhân tạo phục vụ học tập.

Điều này bao gồm kỹ năng tìm kiếm và đánh giá thông tin pháp luật, kỹ năng sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến, cũng như khả năng sử dụng các công cụ AI để hỗ trợ quá trình nghiên cứu và giải quyết vấn đề.

Bên cạnh đó, việc giáo dục pháp luật trong môi trường số cũng cần chú trọng hình thành ý thức trách nhiệm và đạo đức trong việc sử dụng công nghệ. Người học cần nhận thức rõ các quy định pháp luật liên quan đến an toàn thông tin, bảo vệ dữ liệu cá nhân, bản quyền và sở hữu trí tuệ. Qua đó, giáo dục pháp luật không chỉ giúp người học hiểu biết các quy định pháp luật mà còn hình thành thái độ tôn trọng và tuân thủ pháp luật trong không gian số.

Thứ năm, hoàn thiện cơ sở hạ tầng công nghệ và xây dựng môi trường giáo dục số trong các trường cao đẳng

Để việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật đạt hiệu quả cao, các cơ sở giáo dục cần chú trọng đầu tư phát triển hạ tầng công nghệ thông tin và xây dựng môi trường giáo dục số hiện đại.

Trước hết, cần nâng cấp hệ thống mạng, thiết bị công nghệ và các nền tảng học tập trực tuyến nhằm bảo đảm khả năng triển khai các ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong hoạt động dạy học. Các hệ thống quản lý học tập (Learning Management System - LMS), nền tảng lớp học trực tuyến và

các công cụ hỗ trợ dạy học thông minh cần được tích hợp và vận hành đồng bộ.

Bên cạnh đó, các cơ sở giáo dục cũng cần xây dựng chiến lược phát triển giáo dục số dài hạn, trong đó xác định rõ vai trò của trí tuệ nhân tạo trong đổi mới phương pháp dạy học và nâng cao chất lượng đào tạo. Việc kết hợp giữa hạ tầng công nghệ hiện đại, đội ngũ giảng viên có năng lực số và hệ thống học liệu phong phú sẽ tạo ra môi trường thuận lợi để triển khai hiệu quả các mô hình giáo dục pháp luật trong môi trường số.

III. KẾT LUẬN

Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên các trường cao đẳng là xu hướng tất yếu trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục hiện nay. Việc tích hợp các công nghệ trí tuệ nhân tạo vào quá trình dạy học không chỉ góp phần đổi mới phương pháp giáo dục mà còn tạo điều kiện thuận lợi để phát triển năng lực pháp lý, năng lực tư duy và khả năng vận dụng pháp luật trong thực tiễn của người học. Để triển khai hiệu quả việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục pháp luật, các cơ sở giáo dục cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, qua đó, hoạt động giáo dục pháp luật sẽ trở nên sinh động, hiệu quả hơn, góp phần hình thành thế hệ công dân có hiểu biết pháp luật, có ý thức trách nhiệm và khả năng thích ứng với môi trường xã hội số.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
 Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2012), *Luật Phổ biến*, giáo dục pháp luật, Hà Nội.
 Nguyễn Văn Cường, Bernd Meier (2019), *Lý luận dạy học hiện đại*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
 Trần Thị Minh Đức (2021), *Ứng dụng công nghệ số trong giáo dục đại học*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.